UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Hæreditate vel actione vendita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

in.d.conſilio quod incipit Talionis. Veritas iſtius puncti conſiſtit in intellectu.d.l.quoties.§.ſi.nā ibi ſunt due lec.vna qđ ibi ideo nõ ſit nouatio,qꝛ conditio nõ exiſtit ante agnita bona p fiſcū.⁊ ſic nõ erat pſona q̄ poſſet obligari.quare dies inutiliter ceſſit.arg.ff.de ſtipu. ſeruo.l.vſuſfructus.ſecus ſi extitiſſet conditio bonis per fiſcū agnitis non enim debet ex perſona fiſci ſucceſſoris mutari cõditio obligationis:vt.ff.ad treb.l.recuſare.§.ſi fiſco.⁊.ff.de vſuris.l.cū quidā.§.fiſcus.⁊.ff.de iure fiſci.l.fiſcus.⁊.l.dicit.⁊.ff.de verb.oblig.l.ij.§.ex his igitur.⁊ iſtā lecturā tenet Ray.de forli.alia lect.eſt.qđ ſiue ſint bona agnita per fiſcū,ſiue non,conditionalis obligatio nouans non tranſit ad fiſcum. ¶ Ego autem diſtinguo,aut eſt cõditio poteſtatiua ex facto confiſcati,⁊ non tranſit ad fiſcū:qꝛ poſtq̄ cõfiſcatus eſt, nõ pōt ſuo facto iura fiſci mutare,nec enim hec cõditio retrotrahit. cū ſit poteſtatiua,⁊ ita intelligo.d.l.quoties.§.ſi.aut eſt alia ꝯditio.q̄ de ſui natura fingit retro:vel etiam nõ fingit retro:tamen deſcēdit ex contractu irreuocabili,⁊ tunc fiſcus tenetur,⁊ in iſto caſu nõ credo qđ loquatur.d.l.quoties.§.fin.ſed alie.ll.q̄ dicunt obligationē cõditionalē in fiſcum trāſire[a] quas.ll.ſuperius allegaui. ¶ Et ſi tu dicis,quō cedit dies obligationis non ſubſiſtente pſona: Reſpõ.ſicut cedit defuncto debitore ſiue herede.vt.ff.de po.l.j.§.plane.⁊.l.ſtichū aut pāphilum.in prin.ff.de ſolu.licet enim nõ ſit pſona,eſt quoddā ius intellectuale.qđ habetur loco perſone:vt.ff.de admi.tuto.l.ſine herede.in prin. Contra hoc tamē facit.l.poſtq̄.in princ.ff.vt leg.no. ca. Sed ibi loquitur in ſeruo hoſtium,in quo noua obligatio nõ cadit,qꝛ interim nulla bona ī ciuitate hꝫ,nec ipſe,nec alius ei⁹ noīe habere pōt interim:vt.ff.de vul.ſubſtit.l.lex corne.quapropter corpora bonorum ſunt iuris intellectu:ſed ſecus in bonis confiſcatis:vt.j.ad l.iul.de vi.l.ſi tutoris.⁊ licet fiſcus non ſit proprie heres,tū eſt iuris ſucceſſor.quapropter videtur in.q.Bar.dicendū (ſalua tamē ſemp veritate) qđ arbitriū tenet.⁊ ſup hoc cogitabis,⁊ facit ad materiā. ff.loca.l.ſi fund⁹.
¶ †Quero.vſq꜄ ad quod tēpus[b] poſſit peti reductio ad arbitriū boni viri: Rñ.vſq꜄ ad.xxx.annos:qꝛ aliud tēp⁹ nõ eſt determinatū a iure,vnde ſiue ſit actio,ſiue officium,eſt ꝑpetuum vt.j.de preſcr.xx.anno.l.ſicut.⁊ ita no.Cy.in.d.§.arbitrorum.in addi. ⁊ adde qđ no.j.de reſcin.vendi.l.ij. ¶ †Nono q̄ro,quare nõ poteſt quis ſe obligare arbitrio viri in genere:ſicut quis poteſt ſe obligare religioni in genere: Rñ.qꝛ homo generalis non reperitur in rebus humanis,eſſet enī idea,ſiue fantaſma:ſed religio in genere reperitur:qꝛ conſtat ex ſuis tribus ſubſtātialibus,vnde aliud eſt loq de religione:aliud eſt loqui de homine. ¶ †Decimo quero,nunqd ſi laudū[c] reducitur ad arbitriū boni viri,teneantur fideiuſſores dati vel pignora data pro obſeruatione laudi.gl.dicit q̄ nõ in.d.l.in ꝓpoſita.ergo idē in penā:vt.ff.iu.ſol.l.cum apud Sempronium.qđ eſt valde no.⁊ menti tenendū.de hoc per Bar.in.l.mulcta. teſtamento.ff.de condi.⁊ demon. Inn.dicit qđ ſi non ſoluitur id ad qđ ꝑ arbitriū boni viri reductū eſt,arbitratoris pena committitur.vt not. Inn.in.c.quintauallis.in gl.magna.in verſic.quidam dicunt.ibi.niſi ceſſauerit ſoluere rē.qđ credo verius:qꝛ pena promiſſa ſi nõ pareat, videtur promiſſa ſi bono viro nõ pareatur,vñ ad iudicem iuris intellectu refertur promiſſio:quia ipſe eſt bonus vir.vt.l.continuus.§. cum ita.ff.de ver.ob.l. Non ob.l.cum apud Sempronium.qꝛ illa ſtipulatio nõ refertur ad quemlibet bonum virum:ſed ad iudicē prime cauſe. Item iudex appellationis nõ eſt ꝓprie ſubrogat⁹ loco iudicis prime cauſe:ſed eſt ſuperior eo,at in caſu nr̄o Iudex reformator loco arbitratorū ſuccedit:⁊ ita reformatio ſua habet inſtar trāſactionis, ſicut arbitrat⁹,⁊ iſtas eſt veritas,⁊ ita teneo. Nõ ob.l.mulcta teſtamento.qꝛ ibi receditur a perſona non arbitrantis.vt no.in l.j.ff.de lega.ij.vnde non poteſt ibi cadere aliquis contemptus arbitratoris,qui nihil dixi,⁊ nihil declarauit,at vbi declarat,⁊ veniretur cõtra,ita committeretur pena ex contraueniri in aliquo.ſicut ex cõtraueniri ex vniuerſo:vt.ff.famil.erc.l.heredes.§.Idē iuris.⁊.ff.de verb.obli.l.quinta.§.ſi ſortem.⁊ idem dico ſi duobus diſcordantib⁹, ipſi eligant tertium[e] arbitratorem,ſiue ex poteſtate conuentionis,ſiue ex diſpoſitione legis,vel conſuetudinis:nam ſi pena committeretur,ille non cogeretur arbitrari,qđ eſt falſum:vt.ff.de arbi.l.Itē ſi vnus.§.principaliter.qđ eſt no. ¶ †Item ſcias qđ fuit queſtio diſputata:an a ſententia reductiua laudi poſſit appellari:⁊ fuit determinatum quod nõ:quia illa ſententia ſuccedit loco arbitramenti.⁊ ita reperitur etiam Bart.tenuiſſe.ff.de leg.ij.l.j.prout ego vidi in quibuſdam lecturis:ſed alij communiter non habent:ſed de hoc dicet 20 alibi deo dante. ¶ †Vndecimo quero quid ſi laudū[e] non eſt correctum,ſed confirmatum per iudicem,nunquid ſi ei non pareat,pena compromiſſi committatur:⁊ videtur qđ non:quia actio oritur ex cõfirmante,non eſt comfirmato,vbicunq꜄ cõfirmās habet vim ſententie:vt.ff.de pactis.l.tale pactum.§.qui prouocauit. ¶ In contrariū videtur,nam ex quo laudum eſt cõſirmatū,⁊ veniēs cõtrauenit contra equitatem arbitrij,ergo incidit in penā,qꝛ nõ titul⁹ actiõis,ſed origo ſpectat:vt.ff.de dona.l.q id qđ.⁊.ff.de fideiuſſ.l.tutor. Sol.aut petens reductionem nõ habuit bonam cauſam petendi.⁊ incidit in f penam eoipſo quod contempſit arbitramentū[f] vt not.Dy.in conſi. quod incipit. Ptolome⁹ manētis.aut habuit probabilem cauſam petendi,licet finaliter ſuccubuerit,⁊ tūc non incidit in penā ex ſola petitione.arg.no.j.quorū ap.nõ.recip.l.ab executione. Sed ſi poſtea ſpreuit tam iudicē,quam arbitratoris arbitrium,bene incidit in penam quia per ſententiam iudicis nõ ſit nouatio ad incõmodū victoris:vt.j.de vſur.rei iudi.l.fina. aut eſt dubium,⁊ tunc finis corrigit principiū ſuū:qꝛ videtur temere egiſſe,qꝛ ſuccūbit:vt.ſ. de iudi.l.rem non nouā.
21 ¶ †Duodecimo quero.[g] nūquid laudū arbitratoris poſſit ratificari anteq̄ ferat:⁊ videtur qđ non,vt.ſ.de arbi. l.ne in arbitris.⁊.l.pe. ¶ In cõtrariū videtur quod arbitrator eſt cõmunis geſtor negotiorum vtriuſq꜄ partis,vnde partes poſſunt ſe obligare ad non contradicendū ad nullā eius operationē:vt.ff.manda.l.creditor.§.Lucius. Sol.dñs Dyn.determinat[h] in.d.cõſil.qđ laudum arbitratorū anteq̄ feratur,ratificari non poſſit,quod eſt no.dignū. ¶ Et hoc credo verum,niſi per prius anteq̄ laudum ferat,forma futuri laudi ſit contrahētib⁹ explicata,nā tūc qꝛ ratificatio cadit ſuper certo,puto eam tenere tam in arbitro q̄ in arbitratore.arg.ff.de re iudi.l.ſi conuenerit.dico etiam qđ ſi ante laudum latum ſit conſtitutus ꝓcurator ad ratificandum,qđ hoc intelligat ſalua bona fide:vt d.§.Luci⁹.⁊ ſi ambigitur an laudū ſit equum vel non,quod conſulatur domino cui⁹ intereſt:vt.ff.man.l.Quint⁹.⁊.j.de diſ.pig.l.creditor.nec etiam per hoc videt permiſſum ꝓcura.qđ iactet ⁊ delapidet bona domini:vt.ff.q̄ in frau.credi.l.ſi pater.⁊.ff.ꝑ empto.l.fundū.§.ſi tutor.ff.de tranſac.l.cum hi.§.ſi pretor.⁊.ff. de cõdictione indeb.l.ſi ꝓcurator.quod eſt no. dignum.

¶ De hereditate vel actione vendita. Rubrica.

¶ Continua vt in gloſſ.⁊ dic quod quandoq꜄ vendunt corporalia,id eſt corporalibus oculis ſubiecta,quandoq꜄ vendunt in corporalia, qui nõ ſubiacent oculo corporali:ſed oculo intellectus,quandoq꜄ venduntur mixta,vt hereditas,que cõtinet in ſe corporalia ⁊ in corporalia.vt inſti.de rebus corporalib⁹.poſt principium.

1 ☞ Fiſcus hereditate vendita nõ tenet creditoribus hereditarijs reſpõdere.ſed emptor eſt conueniendus ab eis.vide vſq꜄ ad nume.7.
7 Iura camere fiſcalis,in quibus conſiſtunt.
8 Burſa fiſcalis nulla dicit ꝑter burſā principis.

¶ Lex prima.

Es alienum.

1 ¶ †Fiſcus hereditate vendita non tenetur creditoribus hereditarijs rñdere : ſed emptor eſt conueniendus ab eis h.d.not. ¶ Oppo.quod emptor non teneatur rñdere creditorib⁹.j.eo.l.ij.vbi dicit qđ ēptor hereditatis a creditorib⁹ hereditarijs conueniri nõ pōt. Sol.aut vendidit priuatus,aut fiſcus.primo caſu loquitur.l.contraria. Secūdo caſu loqtur lex noſtra ⁊ eſt ſpeciale fauore fiſci.
2 ¶ †Scđo op.⁊ vr̄ qđ iſta ſpālitas debeat aſſignari ecõtra,nā lege cauet q̄ vbi fiſc⁹ vendit ipſe fiſcus debet cõueniri:ēptor aūt eſt ſecur⁹ vt infra.đ quadriē.preſcr.l.ij.⁊.l.bene a zenone. So.aut fiſcus vēdit rē de cuius natura eſt habere in ſe onera,ſicut eſt hereditas,⁊ quilibet ſucceſſio vniuerſalis:vt.ff.manda.l.hr̄ditatē.⁊ tūc ad onera tenet ēptor,⁊ nõ fiſcus,vt hic:aut onus nõ eſt de natura rei,vt quando venditur res ſingularis,⁊ tūc tenetur fiſcus,⁊ nõ ēptor. vt in ꝯtrario,⁊ eſt ratio,quia tunc vēdit rē vt

a ¶ In fiſcū trāſire. Viđ gl.Bar. ⁊ Imo.ī.l.qđ traditū.cū.l.ſeq.ff.đ condi.⁊ demõ.et que ibi dixi poſt Bar.
b ¶ Tēpus. Vide Bart.in.l.ſi quis arbitratu. de verbo.oblig.
c ¶ Laudū. Vide Bar.in.l.ſocietatem.§.arbitrum.in.j.col.ff.pro ſocio.⁊.j.pri.q.vbi Bal.vr̄ ſibiipſi cõtrariari.⁊ viđ no.ꝑ Bal.in.l.j.in.ij. opp.j.de his que pe.nomi.
d ¶ Tertiū. Facit ad no.ꝑ Bar.ī.l.ſi dñiū.ff.de fur.⁊ expſſe vide ꝑ bal. in.l.j.in.ij.op.j.đ his q̄ pe.nomi.
e ¶ Laudū. Adde Bal.in.l.mulcta.ff.de ꝯd.⁊ demõ. ⁊ vide.ſ.proxi.q. vbi videt ſibi contrariari.
f ¶ Arbitramentum. Adde Bar. in.l.Iul.verū debitorē.ff.de cõdi.inde.
g ¶ Duodecimo. Vide Bart.in.l. ſocietatē.§.arbitrorum.ff.pro ſocio.⁊ in.l.cum antea.ſ.de arbitris.
h ¶ Dy.determinat. Not.qꝛ videt velle.qđ arbitrator.poſſit facere ſententiam certam,ꝓut partes conuenerunt,idē Ang.in.l.ſi cõuenerit.hic alle.lꝫ Imo.ibi ꝯ.caue tamen qꝛ Bald. hic idē ſentit in arbitrio.⁊ ſic ſentit opin.Bart.in d.l.ſi conuenerit.

a ¶ Remanet ſaluū. Iſto.ad. l. oēs. ĩ.de quadr.pſcr.⁊ adde Bal.in.l.fi. ſ.ſi aduer.fiſc. ⁊ i l.ij.ĩ.ð cō.re. alie. ⁊ ibi qd ſi nō cōſtat fiſcum poſſediſſe.

b ¶ Iſta lex. Uide no.p Bal.in rub. ĩ.de iur.fiſ.lib.x.⁊ hic no.ĩ.de priui. fiſ.l.fin. adde aliquos caſus no.p Jo.de imo. i.l. ſi vero.§.de viro.in x.ſal.i.j.pte.ff.ſol. ma.vbi iter alios ponit caſuȝ.l. nulli.⁊.l.fortiſſimi.ĩ. de eroga.mil.an. lib.xij.

c ¶ Pretio ſoluto. Adde gl.⁊ Bar. i.l.j.ĩ.de fid.iſtru. iur.haſt.fiſ.lib.x.

d ¶ Itē ɔſiſtit ius fiſci.Iſto. ſpāle de fiſco.vid Sal.plene.ĩ.de priui.fiſc. l.fi.al's.j.An.bar.

e ¶ Procedendo. Uide Lu.ro.i cōtrariū in.l.j.ad fi. ff.de verb.obli. ⁊ Bal.in.l.ij.in pri. ſ.qn̄ fiſ.vel priua.

f ¶ Uñ ſcias. Adð Bar.in.l. Itē veniūt.§.ait ſenat⁹. ff.de pe.he.cū cō cor.⁊ Bart.in.l.j. §.Illud.cū ſeq ff. de edi.edic.

g ¶ Heres nō.quidā ceſſit,nō vēdidit iura hereditaria titio.legatarij agunt cōtra heredes.hēs opponit ꝙ agant cōtra rerū poſſeſſorē .reperi.d.Pe.ð ancha.in cōſi.vbi in terminis ponit. q.dicētē pri⁹ excuti heredē,vel ſi eſſet notorie non ſoluēdo,tunc agi debere cōtra ceſſionarium. And. Barb.

liberā.ſȝ hic vēdit vt oneroſaȝ.ꝙ apparet ex natura ⁊ aptitudine rei vēdite,qꝛ hr̄ditas.vt in.l. hr̄ditas.de ver.ſig.

3 ¶ †Sed immediate ɔ̄ hoc op.nā ſicut ſe hȝ particulare quo ad particularia, ita dȝ ſe habere vniuerſale quo ad vniuerſalia.vt.l.ſi duo.ff.de admi.tu.ſȝ vbi fiſc⁹ vēdit vniuerſale,puta hereditatē:talis hr̄ditas pōt euinci ab emptore:vt.ff.de pet.her.l.etiā ſi putauit.§.Itē ſi qs.ergo idē in particulari.gl.ergo neſcit aliud dicere:niſi quod dicit:aut vēditur hereditas,aut res particularis.Sȝ tu dic. quod aut fiſcus rem vendidit tanꝙ ſimpliciter ſuā:aut tanꝙ ſuam ex certa cauſa.Prima caſu res non pōt euinci ab emptore.Secundo caſu ſic,⁊ ita loquitur contrarium.ſecundū Dy.in addi.

4 ¶ †Sed cōtractu hoc Oppo.nā hoc videtur maxima iniquitas.qð ſi fiſcus vēdit rem alienam,qð dn̄s non poſſit rē ſuam petere,nā fiſcalis cōtractus nō debet derogare iuribus ſingulariū perſonarum:vt.ff.de iure fiſc.l.res. §.j.⁊.l.In ſumma.eſt enim abſurdū quod aliquis priueꝛ dominio ſuo ſine cauſa.vt infra. de iure fiſci.l.prohibitum.li.x.l.fi. de bo.vacā. ⁊.l.deuotum.ĩ.de meta.⁊ epide.lib.xij.⁊.l.ij.§. ſi quis a principe.ff.ne quid loco publ.quin imo in contractibus fiſcalib⁹ ſemper vidētur reſeruata iura tertij,ex quibus poſſit haberi recurſus cōtra fiſcū:vt.ff.de iure fiſci.l.fina.§. Papi.Sol.nō intelligitur derogatū iuri tertij:qꝛ remanet [a] ſaluum cōtra fiſcū,ad hoc aūt vt emptor nō poſſit euictionē pati,eſt neceſſe qð fiſcus vēdat rē quā poſſedit bona fide,⁊ qð vēdat eā tāquā propriā,⁊ quod interueniant. ſolennitates ſubhaſtationū.de quibus habeꝛ in.l.j.ij.⁊.iij.⁊.l.ſi tēpora.infra de fide inſtru.⁊ in.haſte fiſ.li.x.⁊ ita intellexerunt antiqui doc. dictā.l.omnes.⁊ dictā.l.bene a zenone.Ad.l. vero.vl.ff.de iure fiſc.rñ.qð videntur reſeruata iura tertij,que ille tertius habet ex cōtractu fiſcali.nō iura extrinſeca.

5 ¶ †Sed vlteri⁹ opp. ⁊ videtur qð fiſcus nō poteſt vendere rē alienā,niſi ſit cōis cū ipſo fiſco, vel ei obligata ſignanter,⁊ etiam lex ponderet communionem ⁊ obligationem infra de vēd.rerum fiſ.l.j.⁊.d. l.j.Solu.ibi loquitur quando fiſcus vendebat ſciens rem alienam,ſecus ſi ſciens propriā:nā propter bonam fidem robur contractus augetur.vt ibi not.Item oppo.cū dominia ſint de iuregentiū:ergo nō poſſunt auferri ſine cauſa. Solu.pro cauſa habetur indemnitas fiſci,⁊ nō tenetur de euictiōe.¶ Sed ſcias qð in cōtractibus fiſcalibus fiſc⁹ nunquā tenetur de euictione vltra ſimplū,etiā ſi ſit expreſſe promiſſum:vt.ff.de iure fiſci.l.ſi pcurator.vbi eſt tex. no.

6 ¶ † Querit glo.quid ſi ēptor hereditatis eſt non ſoluendo,nunquid teneaꝛ fiſcus:Rñdet.glo.quod ſit de equitate.qð intelligit quātum peruenit ad fiſcum,⁊ nō vltra,ne locupletetur cum aliena iactura arg.ff.de inſti.l.ſi quis mancipij.§.proculus.⁊.l.fi.ff.de eo per quē factum eſt.¶ Uenio ad queſtiones.nam qꝛ iſta lex [b] ponit vnum priuilegium fiſci, ſcias quod reſpublica habet duo patrimonia,vnū appellatur fiſcale,puta introitus ⁊ exitus camere fiſcalis,aliud appellaꝛ totius reipublice verbigratia,lac⁹ i cluſiuis ciuitatis Peruſine.vnde aliud eſt introit⁹ de iure fiſci.id eſt de iure fiſcādi,⁊ diſponendi res infiſcatas,aliud eſt introitus de diſponēdis alijs reb⁹ que ſunt in eterno patrimonio reipubli.hoc patet.ff.ð iure fiſci.l.In fraudem.§.neqȝ.vbi fiſcum ⁊ rempublicam ſeparat per dictionem alternatiuā.vt plene in proemio.ff.p Cyn.⁊ alios.

7 ¶ †Hic ergo quero de iure camere fiſcalis,vbi conſidera,qð iura camere fiſcalis conſiſtunt ex his cauſis,ex quibus aliqd confiſcatur ciuiliter,vel criminaliter.ipſo.facto,vel ſententia.vt.ff.de iure fiſci. l.j.⁊.l.Imperator.⁊ hec materia diſperſa eſt p totum corpus iuris,⁊ nō pſequor hic,quia eſſet longum.¶ Item iura camere fiſcalis cōſiſtunt in ſeruando.vnde fiſcus nō poteſt alienare niſi pretio ſoluto. [c] vt.d.l.ſi procurator.¶ Item nō poteſt alienare,niſi cū ſub haſtationibus.vt.ſ.dixi.Item conſiſtunt in alienando,vnde ratione partis totū alienat.vt in.d.l.j.§.j.ĩ.de alienā.rebus fiſci.¶ Itē etiā ſi fiſc⁹ ſit poſterior creditor,poteſt alienare pignus camere:dūtamē ſoluere velit anteriorior ib⁹ creditorib⁹, ⁊ reſiduū tenere ſibi:vt.d.l.res.§.j. ¶ Item conſiſtunt in ſe exonerando,quādo vēdit hereditatē:vt in l.noſtra.¶ Item cōtractus eius hȝ vim legis.vt.d.l.bene a zenone. ⁊ ſi tempore contractus non erat domin⁹,⁊ poſtea ſuperuenit etiā dominium,non poteſt retractare factum proprium:qꝛ honeſtatis ⁊ equitatis ratio non patitur,vt fiſcus rem quam vēdidit euincat.vt ĩ.ne fiſcus rem quam vēdi.euincat lib.x.l.j.⁊.ij.⁊ quod cōtract⁹ fiſcales habebant vim legis ⁊ contract⁹ ſimul ⁊ coniuncto modo,patet p.l.Ceſar.ff.de publicanis.⁊.l.penul.ĩ.de do.inter vi.⁊ vxo.nec debet fiſcus emptoribus ⁊ locatoribus inuidere,vel ſuplucrata auferre.vt.ff.de iure fiſc.l.Moſchis.§.fina.¶ Item conſiſtit ius fiſci [d] in preferendo,vnde prefertur ei qui habet hypothecam priorē.inſpecta cōuentiōe:ſed par eſt inſpecto dominio.vt.ff.de iure fiſci.l.ſi is, qui.quod ſecus eſſet in priuatis.in.l.fina.ff.qui potio.in pigno.habē. ¶ Item procedendo [e] de facto in exactionibus fiſcalium.vt.l.miſſi opinatores.de exac.⁊ tribu.lib.x.¶ Itē incarcerando perſonas debitorū:vt.l.ſacrilegij.§.fina.ff.ad.l.iul.pecu.¶ Item ſi ſunt duo cōſortes poſſidentes pro indiuiſo,poteſt vnū grauare pro vtroqȝ ratione tributorum.vt.ff.de cenſi.l.cum poſſeſſor.Itē poteſt cōpellere inquilinum pro domino ad reparationem viarum ⁊ pontiū.vt. ff.de via public.l.ediles.Item poterit vti proprio iudice,⁊ non ſuccedit in inſtantiam alterius iudicis.vt.ff.ſol matr.l.ſi conſtāte.§.fin. ¶ Item in habendo proprios notarios deputatos,qui ſoli ſcribūt in ſuis actibus,⁊ aliorum ſcripture non valent.vt.ff.de iure fiſci.l.in fraudem.§.quoties.¶ Item ꝙ fiſco nō opponaꝛ cōpenſatio ex alia ſtatione.vt.ſ.de compenſa.l.j.¶ Item quod contra fiſcum nō poſſit pbari exceptio,niſi vſqȝ ad duos menſes a die apposite exceptionis.l.aufertur.§.qui cōpenſationem.ff.de iure fiſc.vel ibi ſpeciale in exeptione compēſatiōis:quia debet eſſe liquida,vel facilis ad liquidandū.¶ Itē ꝙ debitor fiſci cōuictus vel confeſſus nō appellat,qð dic vt.ĩ.de appella.l.quoniam nonnulli.⁊.ĩ.quorum appella.nō reci. l.fi.ita qð ad conductorē qui minus fuit lucratus in tempore anteriori,cogat ad reconducendū.vt.ff.de publica.l.Cotē.§.q maximos. ¶ Item qui non exhibet ei inſtrumēta,preſumiꝛ furaſſe:vt.ff.de iure fiſci.l.ij.¶ Item quod in cauſa fiſci procedatur ciuiliter per inquiſitionem,⁊ pro inueniendis rebus fiſci acerrima fiat indagatio,etiā per tormēta.vt.ĩ.de natu.lib.l.j.¶ Item quod ſolus ſuccedit in bonis vacantibus.vt.ĩ.de bon.vacan.l.j.lib.x. ¶ Item quod nō egeat bñficio inuentarij:vt.ff.de iure fiſci.l.j.§.an bona.⁊.l.nō poſſunt.Itē qð non teneatur redhibitoria , vel quanto minoris.de edil.edi.l.j.§. Illud.¶ Item quod omnes bone leges per totū corpus iuris ſparſe,niſi priuatam vtilitatem reſpiciunt,fiſci commoda repreſentēt.vt l.multarū.ſ.de modo mul.¶ Item vt officialis ditans,ſe durante officio pſumaꝛ ditare de bonis fiſci.vt no.in l.defenſiōis facultas.ĩ. de iure fiſ.lib.x.⁊ hoc cuſtodiunt tyranni,qꝛ raro officiales recedunt ab eis cum pecunijs.¶ Item in dubio temporis preſumitur pro fiſco.vt not.in.l.j.ĩ.de iure fiſci.lib.x.ſecundum vnam lecturā.¶ Et dicitur fiſcus quaſi fixus:quia immobilis eſt in ſoluendo.vt.l.ij.ff.de fun.do.licet fiſcus ſit vbiqȝ vt no.in.l.j.ĩ.de quadrien.preſc.⁊ hoc ſi loco cuiuſdā ſummule.

8 ¶ †Unde ſcias [f] quod licet cōmunia ⁊ collegia poſſint habere burſam cōmunem,tamen nulla burſa dicitur fiſcalis,proprie loquēdo:niſi burſa principis,vel reipublice Romane.vt.ff.de publicanis.l.ſi multi.⁊.ff.de verb.ſig.l.eum qui vectigal. ſaluis ciuitatib⁹ que preſcripſerūt iura fiſcalia,que preſcriptio licet non liget principem:ligat tamen inferiores , ſicut merum imperiū preſcribitur longeua conſuetudine.vt no.in authen.de defen.ciui. §.audien.colum.iij.⁊ ſaluis priuilegijs a ſummo pontifice vel imperatore aliquibus ciuitatibus conceſſis.Tales enim ciuitates dicuntur procura.in rem ſuam:vt no.in.l.cunctos populos.ad fi.per Bar.⁊ idē de dominis terrarū,quib⁹ talia priuilegia ſunt cōceſſa: qꝛ in ſuis terris habent iura fiſcalia ex ɔ̄ctu,vel largitiōe principis alias eñ nō poſſunt talia iura habere,ꝗ ſunt ſoli principi reſeruata:vt.ĩ.de preſcriptione.xxx.ann.l.competit.⁊ facit.j. Regum.viij. c.ibi hoc ius regi ⁊c.quem tex.not.quod ſignanter ponit iura regalia in regnis ſuis,tam in rebus quam in perſonis ſubditorum.

1 ☞ Judicium debet dirigi contra obligatū:nō contra ſucceſſorem ex contractu,vide.nu.ſeq.

¶ Lex tertia.

g RAtio iuris. Heres,non [g] hereditatis emptor aſcript⁹ eſt obligationi in iudicio creditoris , nec poteſt heres ab emptore ſibi petere ſatiſdari . licet pactum ſit appoſitum quod emptor

1 emptoꝛ ſatiſfaciat creditoꝛibus.h.d.❡†No.ꝙ iudiciũ debet dirigi
contra obligatũ,nõ contra ſucceſſoꝛẽ ex contractu.❡Scdo no.ſim-
plicẽ debitoꝛẽ obligatũ de indemnitate ſatiſdare nõ debere.❡Ter
tio no.qđ pactũ inter alios factum nõ confert tertio poteſtatẽ agen
di.❡Op.ꝛ videt̃ qđ emptoꝛ teneatur iudiciũ pati:vt.ff.de le.j.l.pla
ne ſi filiũ.§.qui rogatus.ꝛ.ff.de fun.dot.l.ſi maritus fundũ.Sol.aut
venditoꝛ nõ eſt ſoluendo,ꝛ tũc emptoꝛ cogitur iudiciũ pati,vt in cõ-
trarijs,aut vẽditoꝛ eſt ſoluendo,ꝛ tũc emptoꝛ nõ cogitur iudiciũ pa
2 ti:vt hic.❡†Scdo oppo.ꝛ videt̃ qđ ſit emptoꝛ cõueniendus:vt.ſ.
l.pꝛoxi.So.ibi ſpeciale in fiſco,qꝛ cõtract⁹ ei⁹ hꝫ vim legis.❡Ter
3 tio opp.qđ idẽ in pꝛiuato,ᵃ nã ſi pꝛomiſit iudiciũ pati,ad id cõpel-
lendus eſt p̃ciſe:vt.ff.de dona.l.hereditatẽ.Solu.ibi ſpeciale in do-
na.ꝑpter munificentiã donatiõis:vel hic pꝛomiſit ſoluere:ibi autẽ
iudiciũ pati pꝛomiſit:ꝛ in hac ſolutiõe reſidet.gl.ꝛ Cy.ꝛ eſt ſolutio
multũ not.qꝛ ille qui pꝛomittit iudiciũ pꝛo alio ſubire:ꝛ ita facit ꝙ
ad iudicium admittatur,que clauſula frequẽtiſſima eſt in cõtracti-
b bus emptionum ꝛ venditionũ,ad id cogit̃ pꝛeciſe.ᵇ facit.ff.de euic.
3 l.ſi plus.§.mota qõne.❡†Extra op.nã emptoꝛ hereditatis eſt ſuc
ceſſoꝛ vniuerſalis.ergo vice heredis pōt cõueniri a creditoꝛibus.ſi-
cut dicimus in fideicõmiſſo vniuerſali:vt.l.j.ff.ad treb.Sol.illud eſt
ſpeciale pꝛopter authoꝛitatẽ ſenatuſconſulti trebelliani,vñ ſec⁹ eſt
4 in cõtractib⁹,vt hic.❡†Sed cõtra hoc oppo.immediate.ꝙ idẽ in
tractibus,vt patet in eo,qui obtulit bona ſua monaſterio,nam mo-
naſterium tenetur creditoꝛib⁹ vſqꝫ ad vires bonoꝛũ:vt no.ff.de pe-
cu.l.ſi peculiũ.in pꝛin.Sol.aut qs offert ſe ꝛ ſua,tũc qꝛ trãſit in po-
teſtatẽ monaſterij,monaſteriũ tenet̃ ad inſtar arrogatoꝛis:vt inſti.
de acq.ꝑ arroga.ꝛ ita intelligit cõtrariũ,aut offert ſe,ꝛ nõ ſua.ꝛ tũc
5 ſecus.vt hic.❡†Ulteri⁹ oppo.Zꝛioꝛũ eadẽ eſt diſciplina:ſed certũ
eſt qđ emptoꝛ hereditatis habet vtiles actiones:ergo ecõtra dꝫ te
neri vtilibus.Sol.dicit gl.ꝙ nõ eſt eadẽ ratio.qꝛ actionẽ meã ego
poſſum in aliũ transferre.ſed a nexu obligationis nõ poſſum me li-
berare:qꝛ actiões ſunt in poteſtate noſtra:ſed nõ paſſiones.❡De-
mo opp.ꝛ vr̃ ꝙ emptoꝛ teneat̃ iudiciũ pati:vnde videtur obſtare.
ſ.de pac.l.poſt venditionẽ.Sol.ibi incipit ſponte pati.ꝛ ideo cogi-
tur perſeuerare in eadem inſtantia.qđ eſt no.❡†Deinde op.dicit̃
hic nõ ſatiſdatũ.contra.ff.de iudi.l.In omnib⁹.Sol.illa intelligitur
de ſimplici cautiõe ſolẽni.puta ꝙ vbi nõ erat ſtipulatio,interueniat
ſtipulatio.vbi nõ erat inſtr̃m.interueniat inſtr̃m.nõ autẽ de ſatiſda
tione cum fideiuſſoꝛe:qꝛ difficile eſt inuenire fideiuſſoꝛẽ:vt.ff.de iu-
di.l.ij.§.pen.❡Itẽ pōt intelligi de ſatiſdatione pene cũ pignoꝛib⁹
ꝛ hypothecis.ꝛ de inſtrumento vallando cũ adiectione pene.arg.
eoꝛum que no.ff.de verb.ob.l.ex ea parte.ego cõcedo in hypotheca.
ſꝫ nõ cõcedo ꝙ habeat neceſſe venire ad traditionẽ pignoꝛũ:qꝛ hoc
eſt qđ graue,ꝛ qđ dãnoſum,ꝛ vltra mentẽ ꝑmiſſoꝛis.Item nõ con
cedo de pena.vt no.in.l.ij.in fin.ꝛ.l.iij.ff.qui ſatiſ.cog.ſolẽniter ergo
cauere ꝛ cum obligatione bonoꝛum,ꝛ cũ inſtrumento cogitur:quia
creditoꝛi expedit,ꝛ ſibi non officit.argu.ff.de ſolu.l.cum ſtichus.ꝛ
quod not.in.l.fi.ĩ.que res pigno.ob.poſ.fideiuſſoꝛes autem inueni-
re,vel penam pꝛomittere,vel pignoꝛa naturaliter tradere nõ cogun
tur,quia hoc eſt vltra pꝛomiſſum.ꝛ non eſt de natura cõtractus.in
7 hac enim ratione fundat ſe hec litera.❡†Quod autẽ dixi fideiuſſo
rem nõ dandũ,intelligo verũ,niſi pꝛopter ſuperuenientẽ caſum de-
bitoꝛ ſit effectus ſuſpectus:qꝛ tũc cogit̃ ſatiſdare cum fideiuſſoꝛib⁹
vt.ff.de pꝛiui.credi.l.ſi creditoꝛes.ſi pōt inuenire,alias ſecũdũ quoſ-
dam ſtetur iuratoꝛie cautioni,ego dico ꝙ ſi ratione dilapidationis
eſt ſuſpectus,bona ſunt ſequeſtrãda,ꝛ alienatio pꝛohibẽda.ar.ff.ad
treb.l.Imperatoꝛ.ff.de pol.l.de pollicitationib⁹.ff.de reg.reis.l.fin.
in fi.ꝛ quod no.per Iac.de are.ĩ.de iure dot.l.vbi adhuc.facit.ff.de
pig.l.queſitũ.cetera dic vt dixi.ſ.de preci.impera.offe.l.vniuerſa.et
adde quod no.ff.ſol.matrimo.l.ij.in pꝛin.ꝛ.l.ſi cõſtante.§.quoties.ꝛ
8 ff.de ſtatulib.l.ſtatuliber rationeꝫ.❡†Extra not.vnũ caſum.in quo
verus heres exonerat ſe contrahendo:vt.ff.de tranſac.l.cõtrouerſia.
qđ dic vt ibi,illa eſt ſolennis ꝛ ſing.ꝛ dicit Petr.ibi qđ nõ eſt lex in
coꝛpoꝛe iuris melius gloſſata in ſua materia.❡Ultimo not.in text.
ibi dum dicit.ſuo oꝛdine.quod quis non tenetur reſpondere aduer-
ſario,niſi ſibi offeratur libellus,ita dicit hec glo.ꝛ bene.

❡Lex tertia.

Nominis. Actionem ſuam poteſt quis cedere cõtra inuitum ꝛ ignoꝛantẽ debitoꝛem.hoc dicit.ſecus in delegatiõe:quia delegatio requirit nouum contractum,ꝛ non poteſt fieri ſine repetitione contractus:vt.ĩ.de noua.l.j.ꝛ ideo quedam exceptiones obſtant ceſſioni,que non obſtãt delegationi:vt.ff.de excep.doli.l.apud Celſum.§.ſi cum legitima.vbi omnino vide.

❡Lex quarta.

Quinondũ. Deceptus in cõtractu dolo aduerſarij,nõ cogitur adimplere cõtractũ.cõcoꝛ.ff.de actio.emp.l.Iulianus.§.ſi vẽditoꝛ.ꝛ.§.per contrariũ.ꝛ.ff.de dolo.l.ſi quis affirmauerit.not.hic
c in glo.quod pꝛeſumiturᶜ hic ignoꝛare vires hereditatis aliene.

❡Lex quinta.

Emptoꝛ. Emptoꝛ hereditatis mandatis actionibus hꝫ directas,quas cõcipit in perſonam mãdantis:ſed nõ
mãdatis actionibus habet vtiles.h.d.❡Not.ᵇ b
ꝙ mãdatarius vtitur iure mandatoꝛis:ꝛ ceſ-
ſionarius ſuccedit in iure cedẽtis.❡Secũdo
nota qđ ex cõtractu emptiõis hereditatis trãſ c
1 eunt vtiles ſine ceſſiõe.❡†Opp.nã iſta lex vi
det̃ reqrere ad hoc vt poſſit agi directis in ꝑ-
ſonã,ꝛ ex ꝑſona cedẽtꝭ qđ directe ſint mãdate.
Cõtra nã eo ipſo ꝙ ius alicuius alicui cõcedit̃ d
iure, tacite eſt fact⁹ ꝓcuratoꝛ illi⁹.vt.ff.vſufr.
quẽadmo.caue.l.j.in fi.nec eſt neceſſariũ aliud
mãdatũ:vt ibi patet.Sol.interdũ ille cui ius cõ
cedit̃ tenet̃ ipſi cõcedẽti ad cuſtodiã rei,ꝛ tũc
videt̃ habere tacitũ mandatuꝫ,vt ibi.interdũ
nõ tenet̃ cõcedẽti ad cuſtodiã rei,ꝛ tunc nõ vi-
det̃ habere tacitũ mãdatũ,vt hic.❡Sꝫ cõtra
d hoc immediate opp.qꝛ ſequeret̃ qđ colon⁹ᵈ ꝛ e
inquilin⁹ videant̃ habere a domino tacitũ mã
datũ,ꝛ ſic agẽdo ꝑiudicarẽt dño,qđ eſt falſuꝫ.
vt.ĩ.ſi ꝑ vim,vel alio modo.l.j.ꝑterea lex dicit
ꝙ ipſi nõ agunt,ſed dominus.ff.loc.l.cum plu
res.§ meſſem.ff.de furtis.l.ſi apes.§.item cõ-
ſtat.Solu.intelligitur de cuſtodia iuncta cum
aliquo iure reali,qđ habebat inſtar dominij:
vt in vſufru.emphyteota,ſuꝑficiario,ꝛ feuda-
terio.quoꝛum iura ſubalternantur cõcedenti-
bus,ſecus in his quibus nudum factũ cõmit-
titur:vt in colono.inquilino,ꝛ cuſtode agroꝛũ,
ꝛ ſimilibus.ꝛ ſic nõ obſtat.ad hoc.ff.de inſtito.
2 l.quicũqꝫ.§.ſed ꝛ cũ fullo.❡†Secũdoᵉ oppo.
e dicitur hic quod ſine ceſſione habet vtiles.con
tra.ſi habet vtiles:ergo etiam nõ facta tradi-
tione alij denuo hereditas nõ poteſt vendi:qꝛ
in iuriuꝫ ceſſione pꝛioꝛ in tẽpoꝛe,potioꝛ eſt in
iure.vt de lega.j.l.nõ quocũqꝫ.§.qui Caiũ.hec
l.dicit ſecũdum pꝛeferri.vt.ĩ.co.l.qui tibi.ergo
hec.l.eſt falſa.Sol.dicit gl.ꝙ aut loquimur re
ſpectu rerum poſſeſſarum a venditoꝛe,ꝛ nulla
vtilis queritur emptoꝛi:quia iaꝫ acquireretur
cõtra ipſum venditoꝛem,qđ eſt impoſſibile ꝙ
cõtra habentem iura directa agatur vtilibus:
ꝛ pꝛobatur ratione.Nã ex quo poſſidet habẽs
ius directũ,ergo ꝑueniſſe videt̃ exigẽdo,ꝛ ſic
vtiles actiones ſunt inanes.argumẽ.ĩ.de no-
ua.l.iij.ꝛ arg.ff.quib⁹ ex cau.ma.l.ſi is cuius.ꝛ
hoc caſu loquitur lex ſequẽs,ſcilicet quãdo vẽ
ditoꝛ eſt in poſſeſſione.ſi autem tempoꝛe vẽdi
tionis nõ erat in poſſeſſione,tũc bene compe-
terent vtiles cõtra poſſeſſoꝛem.ꝛ ita loquitur
3 hic.❡†Quid ergo ſi tempoꝛe contractus nõ
poſſidebat,ſed tempoꝛe iudicij poſſidet,nun-
quid poſſit conueniri ab emptoꝛe:ꝛ videtur
quod nõ:quia ſecũdus emptoꝛ,de quo loquit̃
l.ſequẽs,non poſſidebat tempoꝛe pꝛime vẽdi-
tionis.ꝛ tamẽ nõ poteſt conueniri:ergo idem
in venditoꝛe.In contrarium videtur caſus.ff.
de rei vendi.l.ſi culpa.ꝛ not.per Bart.in.l.j.in
fi.ff.de no.ope.nun.vbi repꝛobat hanc gloſſ.ꝛ
male:quia gloſ.fundatur per text.l.ſequentis.
per aliam gl.que eſt in.l.vlt.ĩ.eodem.Cum er-
go vtilis actio fundetur ex perſona,licet nõ in
perſona venditoꝛis,non poteſt ex ſua perſona
ipſemet conueniri.Non obſtat.d.l.ſi culpa.vbi
dicitur quod emptoꝛ debet adiuuari contra
venditoꝛem,quia concedo quod iuuatur per
actionem perſonalem ex empto.per quam vẽ-
ditoꝛ cogitur rem tradere,nõ autem per vtilẽ
in rem,vt ibi no.ſecũdum lec.Rogerij.ſi ergo
iuuatur vt contractus impleatur.eodem.titu.
l.a titio.vel refert vtrũ vẽditoꝛ conueniatur vt
vẽditoꝛ.tũc eſt vera opi.Rogerij.aut vt quili-
bet poſſeſſoꝛ:ꝛ tũc vera eſt opinio Bar.que eſt
etiã opi.Dy.in.c.pꝛo poſſeſſoꝛe.extra de reg.
iuris.libꝛ.vj.non obſtat.ĩ.eodem.l.pꝛoxi.quia
ibi pꝛo rebus poſſeſſis a venditoꝛe nunquam
vtilis in rem habuit foꝛmale pꝛincipium.hic

❡In ꝑuato.Uide oĩo Sal.in.l.ij.ſ.de pac.in materia huius.l.
❡Pꝛeciſe.Addẽ qđ Bar.ꝛ ʒꝛiuꝫ in.d.l.hereditatẽ.
❡Pꝛeſumit̃.Uide p Bar.i aut̃.ſꝫ cum teſtatoꝛ.ĩ.ad.l.falci.
❡Colon⁹.Addẽ Bar.in.l.In pꝛouinciali.§.ſꝫ ſi ego.ff.de no.ope.nũ.ꝛ in.l.j.§.fi.in vlt.col.eo.ti.ꝛ in.l.de die.§.quidam.ff.qui ſatiſ.cog.
❡Secundo.An actio vtilis ceſſa poſſit per ceſſionarium intentari contra cedentem habentẽ directã:ꝛ videtur concludere,ꝙ aut tempoꝛe ceſſiõis aut vẽditionis cedẽs vel vendens poſſidebat reꝫ ſuper qua fit tranſlatio actionis,ꝛ nõ cõpetit illo caſu in vendentem,vel cedentem.vt in hac gloſſ.aut tempoꝛe venditionis nõ poſſidebat:ſꝫ tẽpoꝛe iudicij ſic,ꝛ tunc poſſet conueniri vt quilibet poſſeſſoꝛ,non vt venditoꝛ,vel ceſſoꝛ.ꝛ ita loquitur opiñ.Bar.ſed diſtinctio in.ij.parte non placet.qꝛ etiam agendo cõtra eum tãquam cõtra quemlibet poſſeſſoꝛem,opꝫ fieri mentionẽ de iure ceſſo.vt no.ꝑ Bar.in.d.l.ſi culpa.hic alleg.ergo non refert an tanquam contra poſſeſſoꝛeꝫ,an tanqꝫ ꝯ ceſſoꝛẽ.ꝛ vid gl.fin.ĩ.cod.ꝛ qđ ibi Bal.ꝛ qđ no.idẽ Bald.in.l.ij.ĩ.an ſeruus ex ſuo fac.ꝛ Bal.in.Lex legato.in vlt.col.ĩ.de lega.

a ⁋Quidã. Vide Bar. in.§. fiſcus. hic alleg.
b ⁋Ceſſionarius. Adde Bar.i.l.ex aſſe.ff.ad treb.
c ⁋Vtili in rē Add de Bal.in.l.iij.de noua.⁊ in.l.ex nominis.j.eo.
d ⁋Scdo.op. glo. caſum p gl.q̃ allegat p ſingulari i l.j.§.j.ff.de vſuca. p dote.vide text. aliũ.⁊ ibi Bal.in l.iij.j.de his q a nõ do.ma. vide gl.aliã.⁊ ibi An ge.i.l. hereditas. j.de pac.conuen.
e ⁋Vtilē. Adde Bar.i.l. ſi culpa. ff.de rei vē.⁊ in.l. fi.j.e. ⁊ Bal.in.l. j.i vl.co.s.de act. ⁊ ob.⁊ in.c.j.§.p̄terea.de capi.corra.in vſib. feudo.
f ⁋Iniuriarũ.Vide Bal.in.l.p diuerſas.i.xvj. q.s. mãd.⁊ Bar. in.l. iniuriarũ.§. vl.ff. de iniur.⁊ gl.hic.
f ⁋Nũquid actio iniuriarum. An poſſit cedi actio iniuriarum. vide que plene notaui ad Bart. in.l.j.§. fi.ff.de oper.noui nũ.And.Barb.
g ⁋Sʒ qd. Cogita p.l.Illam.j.de dona.

autem ſic:quia tempore contractus venditor
non poſſidebat:vt.j.eod.l.fi.non obſt.ratio.ꝙ
venditor videatur preueniſſe in directa:nam
ſit ita,tamē quo ad eũ peruenit tenet reſtitue
re emptori.vt.ff.de exce.do.l apud Celſum.§.
quod ſi is cui.⁊ ita teneo.nihilominus ſaluo
hanc glo.qꝛ loquitur(vt dixi)quãdo rei vēdi
catio nunq̃ habuit formale principiũ:vt.s.de
4 alie.iudi.mut.cau.fac.l.j p Pet.⁊ Cy.⁋†Et
a hec faciunt ad queſtionem,quidam[a] cõduxit a
communi datium ſiue gabellam ſalis, modo
cõmune emit ſal,petitur a cõmuni gabella,cõ
mune dicit ſe non teneri:quia non vēdidit niſi
ius quod habet.vt.l.qui tabernas.ff.de contra.
empt.ſed non habet ius contra ſeipſum exigē
di gabellam ſalis.ergo illud non vēdidit em
ptori,⁊ ita iſta queſtio determinatur.p Dinũ
⁊ Ray.in.l.licitatio.§.fiſcus.ff.de publicanis.
5 † Querit glo.nunquid ceſſionarius [b] habeat
b vtilem ⁊ directã.⁊ ad quid tot actiones,cum
vna ſufficiat:vt.ff.ad trebel.l.ſi heres.Sol.dic
ꝙ habet exercitiũ directe,que mouet ex per
ſona ⁊ in pſona mandãtis.Itē hʒ vtile,que nõ
mouetur ex perſona mandãtis,ſed in perſona
propria.ex pſona dico habito reſpectu ad ori
ginem,in perſona habito reſpectu ad extēſio
nem:ſicut enim propagatione vitis fit alia vi
tis ex eadē originali materia,ſic eſt in iure ceſ
ſo.vt plene dixi.s.de act.⁊ ob.l.j.vtilitas enim
põt eſſe p id ꝙ legi.⁊ no.i.l.quoties.in prin.ff.
d admi.tut.⁊ plene dixi i.d.l.j.⁊ ptʒ dicto natu
rali exēplo ꝙ ſi prima vitis incidat a radicib⁹,
6 vel õcidat,remanet tñ ppago i ſeipſa.⁋†Vl
timo querit glo.ſi ceſſionarius ceſſit alteri ceſ
ſionario,nũquid remanet ei vtilis:⁊ dic quod
non,quia ambulatorie ſunt ⁊ non ſunt defixe in
aliquo immobili ſtipite.ſicut ſunt directe:vt.ff.
ad treb.l.j.§.de illo.⁊.l.ex aſſe.

⁋Lex ſexta.

Qui tibi. Poſterior in titu
lo,prior in poſſeſ
ſione,priori in dominio prefertur.
hoc dicit.No.quod per ſolam ven
ditionem hereditatis ſine traditiõe poſſeſſio
nis venditor non deſinit eſſe dominus rerum
poſſeſſarum.⁋Secundo not.quod qꝛ eſt do
minus,ideo tradēdo emptori transfert domi
1 nium.⁋†Oppo.emptori heredita.cõpetunt
vtiles actiões ſine ceſſiõe:vt.s.l.priori.ſed vti
lis prefert directe:vt.ff.ſi ag.vec.vel emphyt.
pe.l.j.§.qui in perpetuum.ergo licet ſecundus
emptor habeat directam cauſam,primus vtili
actione euincet ab eo.Solu.dicit gloſſ.vt.s.l.
priori.ſuper intellectu huius ſolutiõis muſant
hic.Pe.Ja.de ra.⁊ Cy.quia dicũt ꝙ iſta ſolu.
nõ apparet eis ex dictis gloſ.tu dic ꝙ imo ma
nifeſte apparet.nam emens hereditatem,emit
actionem competentem venditori.ſed eidem
poſſidenti non competit actio,licet competat
cauſa agendi.id eſt,dominiũ,quia propter ta
lem actionem non videt vēdidiſſe:quia aliud
eſt cauſa,aliud actio,nam omnis actio reduci
tur ad quãdam formulam,nec poteſt eſſe ſine
extremo paſſiuo:vt.s.de alie.iudi.mut.cau.fac.
l.j.patet igitur ꝙ licet vtilis in rem preferatur
directe in rem.verum eſt vbi cõpetit vtilis in
2 rem:ſed hec non competit.⁋†Et no.quod in
c vtili in rem[c] non attendo illos tres caſus qui
ponuntur.j.de noua.l.iij.quia non eneruatur
directa.in perſonalibus autem bene attendi
tur dicta diſtinctio.vt no.s.l.pri.⁊.ff.de pact.
d l.ſi cum emptore.⁋ Secundo op.[d] quia ex ge
nerali contractu tranſit dominium ſine tradi
tione:vt.ff.pro ſocio.l.j.⁊.ij.Sol.ibi interuenit
tacita traditio,quia alias nõ eſſet plena ſocie
tas,niſi eſſet in proprietate ⁊ poſſeſſione,vnde
ibi eſt ſpeciale propter naturam ſocietatis.ſe
cus in aliis contractibus vt no.in.l.j.ff.de vſu
cap.pro dot.eſt ⁊ caſus no.Cetera vide per te.

⁋Lex ſeptima.

Poſtquam. Nomē poteſt pignorari ⁊ vendi:⁊
tranſit non ſolũ pſonalis, ſed etiã
hypothecaria.h.d.⁋No.qd qui concedit aliquid.conce
dit quicquid eſt eius ſequela facit.s.de act.⁊ obl.l.ſi a cre
ditore.⁊.l.ſi in ſolutum.quod intellige.vt no.ff.man.l.heredem.⁊.l.ſi
vero negotium.§.ſed ⁊ ſi reũ.ff.ſol.mat.per Jac.de ra.

⁋Lex octaua.

Ex nominis. Qui emit nomē,non propterea
efficit dñs rei debite:ſed agit ad
illã actione perſonali.facit.ff.de leg.j.l.apud Julianũ.§.
e ſi Titius.⁋Sed qd ſi emit vtilē [e] in rem.nunquid effi
ciatur dominus ſine traditione:glo.ſentit quod ſic.in.l.j.in princip.
ff.de eden.⁊ Cyn.in hoc inclinat ſecundũ Pet.in.l.fin.j.eo.tit.⁊ ſe
cundum hoc fructus qui ex ſolo percipiuntur,ſui ſunt iure dominij
a quocunqꝫ ſeparētur a ſolo.vt.ff.de vſufruc.l.ſi fur decerpſerit.ſed
contrarium eſt verum,quod non acquirit vtile dominiũ.qꝛ dñia a
poſſeſſione incipiunt:vt.ff.de acqui.poſſ.l.j.in prin.vel ſaltē a deten
tione tradita per ius habentem:vt.l.ſi fundum.ff.de fundo dotali.

1 ☞ Hypothecaria,an poſſit cedi ſine perſonali.
2 Actio iniuriarum,an poſſit cedi.
3 Condictio furtiua,an poſſit cedi.
4 Poſſidens rem,an poſſit cedere rei vendicationem.
5 Jus competens ⁊ cõpetiturum:quid hec verba ſignificent.

⁋Lex nona.

Certi ⁊ indubitati. Sicut poteſt vēdi
actio in perſonam,
ita actio in rē:⁊ generale ſtatutum generaliter debet in
telligi in omni caſu in quo poteſt ratio aſſignari. h.d.
1 ⁋†Querit hic gl.vtrũ hypothecaria poſſit hic cedi ſine perſona
li:Dicit gl.ꝙ non:primo.quia non ſtat per ſe,⁊ p iſta ratiõe facit,
quia ſicut pro eo qd debet titio non poteſt dari fideiuſſor ſeio:vt.ff.
de fideiuſſo.l.fideiuſſor obligari.ita nec pro eo qd debetur titio,po
teſt reſtitui hypotheca ſeio,quia acceſſorium preſupponit ſuũ prin
cipale circa eandem perſonam,nõ circa diuerſas.Secunda ratio eſt:
quia ſequeretur abſurdũ,nam ſi cedēs ageret perſonali,ceſſionarius
perderet hypothecariã:ſed cõtra iſtam gl.no.j.de pig.l.vſucapio.⁊
ego video qd hypothecaria ſtat ſine pncipali.lʒ nõ fideiuſſor:vt no.
ff.ad treb.l.ſi heres pecuniã.⁊.l.debitor.⁊ de exce.rei iudi.l.ex ſextã
te.§.Latinus.⁊ ſublata perſonali preſcriptiõe,remanet hypotheca
ria:vt.j.de preſcri.xxx.anno.l.cum notiſſimi.Sed Dy.reſpondet.qd
nõ eſt ſublata obligatio naturalis.d.Ray.dt qd põt cedi poſſeſſori
pignorũ, ad ſui pignoris tuitionē.ar.s.mã.l.p diuerſas.§.exceptis.
hoc tãgit gl.in.d.l.vſucapio.⁊.ff.de pig.l.j.§.cũ prediũ.Alij aũt nõ,
⁊ per hoc dat conſilium illi qui emit rē a debitore:ꝙ nõ ſoluat pre
tiũ debitori,ſed creditori.⁊ faciat ſibi iura cedi,tu dic qd hypotheca
ria non põt ſumere originē in perſonam veri creditoris,verũtamen
qñ habet originē in perſona creditoris, ſuſtētatur ab illa,ſcilicet vt
competat directa nomine mandantis:ſicut enim poteſt cõſtitui in
hypothecaria procu.ſimplex:ita in rē ſuam,nec eſt aliqua ratio im
pediens,quia hoc exerticium ſuſtentatur in ſubſtantia actionis,que
eſt apud cedentem:⁊ non propria vi ex perſona ceſſionarij,quia non
ſtat per ſe:⁊ ideo ceſſionarius non habet vtilem hypothecariã:ſed
exercitiũ directe,⁊ adde qd no.ff.fami.erciſ.l.ſi pignori.vbi gl.tãgit
aliud dubium,an ceſſa hypothecaria,videat ceſſa perſonalis.in quo
dicas ꝙ nõ:quia ad aliũ finem intēdit hypothecaria:vt.ff.de euict.
l.ſi cum venditor.in prin.⁊ de iſta materia no.in Spe.de ceſſ.act.§.j.
verſicu.qd ſi ceſſit hypothecaria.⁊ facit.ff.de nego.geſt.l.fideiuſſor.
2 ⁋†Secundo queritur nunquid actio iniuriarum[f] poſſit cedi:⁊ vi
f detur quod non:qꝛ quod non eſt tranſmiſſibile,nõ eſt ceſſibile:vt.l.ex
pluribus.ff.de admini.tuto.Sed actio iniuriarum non tranſmittit
etiam ad iura ſanguinis.l.cũ emancipati.§.j.de collat.bo.ergo non
poteſt cedi nec ſuis,nec extraneis.⁊ iſta eſt opi.Jo.gl.ſentit hic cõ
trarium.⁊ no.expreſſe.ff.eo.l.ſi nomen.⁊ ita tenet hic Cy.⁋Sed cõ
tra hoc videtur,nam ſequeretur qd actio iniuriarum daretur ex cõ
tractu mediante ceſſione,qd eſt impoſſibile:qꝛ principia ſua nõ ſunt
ex cõtractu.l.ſi vnus.§.pact⁹.ff.de pac.vbi etiã ex pacto actio iniu
riarum nõ naſcitur:ſed ex cõtumelia.tu dic ꝙ Joã.dicit verũ quoad
vtilē actionē,que orit ex contractu.ſed quoad exercitiũ directe,verũ
3 dicit gl.⁋†Sed qd de condictione furtiua,que datur ſoli dño vtrũ
põt cedi:vr ꝙ nõ,qꝛ ceſſionari⁹ nõ eſt dñs,⁊ cui non cõgruit actio.
Contrarium eſt verum:⁊ ſimiliter intelligit quantum ad exercitiũ
directarum ſuarum:vt cõpetat etiam procuratori in rem ſuã facta
ceſſione,⁊ non aliter.vnde non ſufficit ſolus titul⁹ venditiõis:vt.ff.
de contrahēda emptio.l.quod ſepe.§.ſi res.quia vbicunqꝫ nõ trãſit
g vtilis,ſed exercitium directarũ,ceſſio eſt neceſſaria.Sed quid[g] ſi ce
dens actionem iniuriarum deceſſit re integra:an ſit finitũ manda
tum:reſpondeo ſic,quia actio in qua fundat mandatum,eſt extin
cta.argumento.ff.de pigno.l.lex vectigali.ſecus ſi decedat ceſſiona
rius.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rius.⁊ ſuperuiuat cedẽs.arg.ff.de peri.⁊ cõmo.rei vẽdi.l.neceſſario.
4 §.ſi.¶†De vno queritur.pone[a] quod ago poſſideo rem,⁊ cedo tibi
a rei vendicationem,nunquid valet iſta ceſſio:gloſſ.dicit hic not.quod
aut dixi cedo tibi actionem competentem, ⁊ nõ valet ceſſio. ſecus ſi
dixi competentem,⁊ competituram.quia propter hoc verbum com
petituram,ſpes actionis eſt ceſſa:vnde ſtatim quod deſino poſſide-
re, rei vendicatio eſt reducta ad ſuum eſſe formale.⁊ incipit ceſſio
habere vires.ſed in primo caſu ſecus : quia dicit competentem, ſub
participio preſentis temporis.quod non includit futurũ:vt.l.ſi ita.
de auro ⁊ arg.leg.⁊ de liber.lega.l.Aurelius.§.teſtamento.Cy.mul
tum ruminat iſtam gl.in.l.j.ſ.de alie.iudi.mutã.cau.fa.⁊ dicit ſecũ-
dum Pe.ꝙ etiã poſſeſſor habet rei vendicationẽ cauſalem, licet nõ
formalẽ:ſed attenta cauſali,tenet ceſſio. Sed ego dixi.ſ.e.l.qui tibi.
quod nulla actio reperitur,niſi in forma.illud autẽ qđ eſt cauſale,eſt
5 in cauſa,⁊ non actio,quare gl.poteſt ſuſtineri de iure.¶†Et no.be-
ne verba gl.q: ſepe in cõtractibus fit mentio,de iure cõpetenti ⁊ cõ-
petituro,⁊ dubitat̃ quid verba iſta operent̃,qđ late examinatur per
6 Bar.ff.de ver.obli.l.qui Rome.§.duo fratres.vbi videas.¶†Ul-
timo,no,hic vnũ brocardũ de verbis generalibus generaliter intel-
ligendis,qđ eſt verũ,niſi diſtinguant̃ per ſpeciẽ oppoſitã generi,vel
habentẽ limitare genus.vt.l.emptor.§.Lucius.ff.de pac.⁊.l.tres fra
tres.⁊.ff.de tranſac.l.cum aquiliana.⁊.ſ.de tranſac.l.ſi certa.⁊.j.de
excep.l.ſi ex maiore.⁊.ff.de ver.obli.l.quicquid aſtringende. ver.nec
curſus.ff.de ſerui.ruſt.predio.l.ſeruitus.

¶Que res vendi non poſſunt. Rubric.

¶Premitte ad euidẽtiam,ꝙ quedã res prohibẽtur vendi propter
excellẽtiſſimã imperialis honoris magnificẽtiã, vt purpure.que fiũt
de quodam piſce,ſiue de ſerpẽte marino piloſo,cuius ſanguis eſt ita
valde rutilans,vnde de illis ⁊ de illo ſanguine fit quidã pannus cõ-
textus,ſicut cõtexit̃ velutũ,de quo induit ſe princeps vnde nõ decet
b alii eſſe indutũ de tali pãno,[b]niſi principẽ ſedẽtẽ in maieſtate impe
riali:vt.j.eo.l.j.⁊ de illo ſanguine fit attramẽtũ imperiale,de quo vi
di quoddã antiquũ priuilegiũ ſcriptũ ſm aſpectum aeris quandoq̃
apparẽs nigrũ:qñq̃ rubeum:qñq̃ aureũ:⁊ iſtud erat priuilegiũ co-
mitis Bertoluci ſuper legitimatione ſpuriorũ ſuorũ,quedã ꝓhiben
tur vendi propter preſtationis publice cõſeruationem:vt.j.eo.l.pe.
⁊ ſi.quedam ꝓhibent̃ vendi ꝓpter ſecuritatẽ publicam,vt arma ho-
ſtibus.vt j.eo.l.j.⁊.ij.quedam prohibent̃ vendi ꝓpter euitandã im-
pietatem ⁊ diminutionem nature:vt.j.de eunuchis.l.j.⁊.ij.quedam
prohibentur vendi propter naturalem libertatem. vt.j.de patri.qui
filios diſtraxe.l.j.⁊.ij.⁊ ita apparet ſumma iſtorum titulorum vſque
ad titu.de reſcin.vendi.

¶Lex prima.

Fucande. ¶In tex.ibi.vellus.no. ꝙ null[9] debet aſſumere inſignia princi-
pis:q: propter hoc videretur velle ſe facere parem,
ſicut Lucifer,qui voluit facere ſe parem deo:⁊ ideo
deiectus fuit de paradiſo,vnde dicit̃ in vulgari:qui
non eſt lupus,nõ dз aſſumere eius pellem.facit.j.de
1 veſti.olobe.l.temperent.li.xj.¶†Unde hec ſunt argumẽta, ad quod
c queritur,quidã mercatores,[c]qui ſunt magne fame vel authoritatis
habent ſigna ſua,quibus vtuntur in ſuis mercationibus:vel fabri in
ſuis operibus:vel notarij in ſuis inſtrumentis,vel comites etiam ⁊
barones in ſuis monetis,vel in ſuis vexilis. Alij ſunt qui incipiunt
vti ſimilibus ſignis:quero,nũquid hec licite facere poſſint.⁊ certe in
hoc dicẽdum puto,qđ ſi aliqua ſigna ſunt ſigna publica authoritate
deſignata,ad deſignationẽ alicuius ſpecialitatis, vt inſignia procõ-
ſularium,de quibus dicitur de offi.ꝓcõſul.l.j.⁊ ſigna pcedẽtia mili-
tis,de qbus dicitur.j.loc.l.milites.in fi.⁊ habitus religioſorũ,⁊ epi-
ſcoporũ,nõ licet alicui ſua authoritate aſſumere,vt hic, cũ ſimi.con-
cor.ſi autem ſunt ſigna,que vnuſquiſq̃ ſibi aſſumit pro libito ſue vo-
luntatis,puta ea eſſe ſimilia noĩbus ⁊ pronominibus hoim ⁊ rerũ,⁊
ideo fit licitum cuilibet imponere nomẽ ⁊ pronomen, ⁊ cognomẽ:⁊
mutare ſm ſuã voluntatẽ.dũ tñ nõ faciat in fraudẽ,⁊ ſi facit in frau-
d dem tenetur de falſo,ita ⁊ huiuſmodi ſigna [d] accipere ⁊ mutare ſine
fraude licet,⁊ ſi cum fraude fieret, cõmitteret falſum : vt. j.de muta.
nomi.l.j.⁊.j.de fal.l.falſi.in princip.Nicol.de mat.dicit in ſignis auf.
Idem dico in preſcriptis per vſum longi temporis , qđ alius talia
ſigna accipere non poteſt:quia ius ea habendi queſitũ eſt primo.ni-
ſi hoc nemini obeſſet:q: ille cuius non intereſt , non habet ius pro-
hibendi ad emulationem,ergo ⁊ damnum preſcribendi in damnum
preſcribentis alteri non licet accipere idem ſignum.argumen. j. de
e iniur.l.iniuriarum,[e] in fin.⁊.l.ſequenti.

¶Lex ſecunda.

Comparandi. ¶Iſtã.l.non ſeruant Piſa
ni.qui emunt ſericũ a Bar-
baris.hoc dicit hec lex.Hic non ſunt alia.

a ¶Pone.Adde glo.⁊ Bal.in.l.emptor.ſ.eo.⁊ Ray.⁊ Jac.bu.hic.
⁊ in.l.j.hic alleg.
b ¶Tali panno.Bon[9] eſt tex.in.l.ſacri affatus.ſ.de diuer.reſcript.
c ¶Mercatores.Uide Bar.in trac.de inſig.⁊ ar.⁊ Bal.in.q.ici.Ac
cuſat[9] de vi.⁊ pulchre p Ant.de bu.in.c.dilecta.in vlti.col.extra de
excеſ.pla.⁊ p Jo.fab.in.§.poſſunt.inſti.de teſta.ord.bar.⁊ ang.Jmo.⁊ Pau.de ca.i.l.ad teſtiũ.§.ſi ab ipſo.ff.de teſta.
d ¶Signa.An notari[9] poſſit mutare ſignũ vid Bal.ſ.in prin.e.⁊ in.l.cõparatiões.i vl.col.ſ.de fi.inſtru.⁊ in.q.inci.Accuſatus de vi turbatiua.
e ¶L.iniuriarũ.Als ẽ.l.ſi iniurie.⁊.l.pe.j.eo.ti.
f ¶Reptos.De quo vide in.l.cũ ꝓponas.ſ.đ nauti.feno.
g ¶Predator.Adde.l.ſig aduocatorũ.⁊ ibi Bal.ſ.de poſtu.⁊ no.Bar.in.l.capitaliũ.§.famoſos.ff.de penis.
h ¶Minori.Vid gl.in.l.j.ſ.ne chriſtiã.mã.⁊ Jo.an.i.c.iiij.extra de iureiurã.⁊ Joã.de imo.i.l.ij.ff.de publi.iud.
i ¶Qđ illi.No.qđ q nõ põt portare vinũ,nõ põt portare vnũ bocale.⁊ vide.c.⁊ ſi qõnes.de ſimo.⁊ q̃ ibi dixi.And.Barba.
k ¶Proditor.Uide q̃ no.Bar.in.l.reſpiciẽdũ.§.delinquunt.⁊ qđ ibi dixi poſt eum.ff.de penis.
l ¶L.ſi duob[9].Et eſt bona glo.in.l.ſi ſeruus ſeruũ.§.⁊ ſi puerũ.ff.ad.l.agl.⁊ in.l.ſi naũt.ff.de edi.edic.⁊ vide i.l.ediles aiũt.§.ſed em̃ ſunt.ff.de edil.edic.
m ¶Oẽs qui ſunt.Cõtra iſtã rõnez facit.l.iij.in prin.ff.de mag.cõue.⁊ ꝙ no.gl.⁊ doc.i.l.j.in prin.i ver.noui iuris.ff.ꝙ q̃ſq̃ iuris.

¶Lex tertia.

Quia nõnũꝙ. ¶Not. ꝙ nõ li-
cet frumenta publici canonis eme-
re in litorib[9]:⁊ eſt ratio ne det̃ ma-
teria delinquendi,⁊ portandi ad hoſtes.ſcđm
Odof.⁊ ſic no.quod ratione loci in quo eſt fa- d
cilitas deliquẽdi punit̃,quod alias ſic non pu-
f niretur, quod facit contra repertos [f] in decue-
to in locis ſuſpectis.Hic non ſunt alia.

Lex quarta.

Ne frumentum.
g ¶Nota quis dicatur predator, [g]ſeu
derobator largo modo.¶Item no.
plus puniri viles ꝙ̃ nobiles in pſonali pena. e
¶Itẽ no.in gl.ꝙ qñq̃ aliqua pena dr plurib[9]
h modis:⁊ pena capitalis ĩtelligit̃ de maiori[h] pe
na que fit inter illos modos:ꝙ tene mẽti Bal. f

¶Que res exportari non debent. Rub.

Lex prima.

Ad barbaricũ. g
Ibi.nec guſt[9]. No.arg. quod
i illi [i]qui non poſſunt portare
vinum extra diſtrictum,etiã
vnam metretam portare non
poſſunt guſtus cauſa, quin incidat in penam.

¶Lex ſecunda. h

Nemo. Not. hic genera armo-
rũ. Itẽ not. hic in ver.
k proditioni ꝙ ille eſt ꝓditor.[k]q munit
hoſtes patrie loricis, ſcutis, ſeu aliquibus ar-
mis ad offendẽdũ ſiue ad defendendũ aptis ⁊
ꝓpterea fili[9] dñi Seri de paſſis fuit cõdẽnat[9]
Florẽtie:q: emit fundas,ſeu remulas comitis i
Nicolai.q erat Hoſtis Florẽtinorũ ĩ corbaria.

¶De eunuchis. Rubrica.

¶Lex prima.

Si quis. No. quod tan-
quam homici-
da punitur ille qui caſtrat ali- k
quẽ.dicit tamẽ gl. qđ in aliqui-
bus locis eunuchi (quos ꝓprie
vocamus caſtratos) ſunt cariores alijs. ⁊ hoc
l patet.j.cõmu.de leg.l.ſi duob[9].[l] ⁊ dicit Odof.
ꝙ iſtud eſt propter feminas.Nico.de mat. di-
cit ꝙ hoc eſt,q: minus audẽt vidẽtes ſe dimi- l
1 nutos a ſubſtãtia naturali. ¶†Sed Ariſto.
dicit ꝙ omne animal caſtratũ eſt melius, exce
pto homine,qui nõ magis manſuetus,ſed ma
gis ferox efficitur, ſicut dicimus de homini-
bus deſperatis,qui non curant pericula:vt.ff.
de iu.fiſc.l.deferre.§.item conſtitutionibus.

1 ☞Statutũ populi,an poſſit punire ſubiectos
ſuos delinquẽtes extra territorium. nu.2.⁊.3. m
4 Notarius faciens inſtrumẽtum falſum,poteſt
puniri etiam criminaliter.
5 Octaua gabella que dicatur.

Lex ſecunda.

Romane. ¶Not.qđ Im-
pator punit ſuos
ſubiectos vbicũq̃ delinquẽtes. Et
eſt rõ,q: đ iure eſt dñs mũdi.¶In
feriores aũt q hñt terrã limitatã,an pñt puni-
re ſubiectos ex̃ territoriũ deliquẽtes:dic plene
vt dixi in.l.cũctos pplos.ſ.de ſum.trini.⁊ fide
ca.aut em̃ loqmur de pena ſtatuti,aut de pena
1 iuris cõis.¶†Primo caſu,aut loqmur de ſta
tuto ppli,ĩ quo intelligũtur ꝯſentire vniuerſi
m ⁊ oẽs[m] q ſunt de pplo,⁊ tũc ligat,ſi hoc expri-